

Bijlage II
Bij het advies van de
Commissie NLQF – EQF
NLQF en Leeswijzer

Inhoudsopgave

Begrippenkader	2
Deel I Leeswijzer	4
1 De Europese context; het European Qualifications Framework for Lifelong learning EQF	5
2 Het Nederlands nationaal kwalificatiekader NLQF	6
2.1 Wat is het NLQF?	6
2.2 Wat is het doel van het NLQF?.....	6
2.3 Wat is het NLQF NIET?	7
3 Belangrijkste kenmerken van het NLQF	8
3.1 Alle kwalificaties	8
3.2 Ontwikkeling van het NLQF	8
3.3 De NLQF niveaus	10
3.4 'Best fit' inschaling	10
3.5 Gebruik van en, of en/of	11
3.6 NLQF-niveau, onderwijssectoren en doorstroomrechten.....	11
4 De koppeling van het NLQF aan het EQF	12
5 Het Nationaal coördinatiepunt NCP NLQF	13
6 Het NLQF in schema	14
SCHEMA	15
6.1 Volwasseneneducatie	16
6.2 Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo)	16
6.3 Middelbaar Beroepsonderwijs	16
6.4 Havo/Vwo	17
6.5 Hoger onderwijs	18
6.6 Overige kwalificaties	18
Deel II De NLQF niveaubeschrijvingen	19
Bijlage 1. De aanbeveling van het Europees parlement en de Raad van de Europese unie.	27

Toelichting

Deze leeswijzer is bedoeld om u de nodige achtergrondinformatie te geven om het Nederlands nationaal kwalificatiekader (NLQF) en de bijbehorende documenten op de juiste wijze te kunnen lezen. Alle documenten zijn in te zien en te downloaden van www.NLQF.nl.

In deze leeswijzer wordt beschreven wat het NLQF is, hoe dit is ontwikkeld en wordt geïmplementeerd en hoe zich dit verhoudt tot het EQF, het kwalificatiekader Hoger Onderwijs, en de Dublin descriptoren.

Gestart wordt met een verklaring van de belangrijkste begrippen. Vervolgens wordt in deel I een toelichting gegeven op het EQF, en de ontwikkeling van het NLQF. Daarna wordt ingegaan op de belangrijkste kenmerken van het NLQF en hoe de relatie is met het kwalificatiekader Hoger Onderwijs. In deel II zijn de niveaubeschrijvingen van het NLQF opgenomen.

Begrippenkader

In deze leeswijzer zijn de volgende definities van belang:

Kwalificatie	Het resultaat van een door een bevoegde instantie verricht gevalideerd beoordelingsproces, waarin wordt vastgesteld dat een geheel van leerresultaten aan vooraf bepaalde standaarden voldoet.
Gereguleerde kwalificaties	De kwalificaties die door het Ministerie van OCW, en daar waar het kwalificaties voor voedsel, natuur en leefomgeving betreft, door het Ministerie van ELI worden gereguleerd. Hieronder vallen de kwalificaties in het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs, het hoger onderwijs en de volwasseneneducatie.
Overige kwalificaties	Alle andere kwalificaties dan de kwalificaties die worden gereguleerd door het Ministerie van OCW, en daar waar het kwalificaties voor voedsel, natuur en leefomgeving betreft, door het Ministerie van ELI
Bevoegde instantie	De instantie die het diploma of certificaat ondertekent, dan wel op andere wijze verantwoordelijk is voor de vaststelling dat de leerresultaten van een individu aan de standaarden van de kwalificatie voldoen.
Leerresultaten	Beschrijvingen van wat iemand kent en kan doen na de voltooiing van een leerproces. In het NLQF worden leerresultaten beschreven in termen van kennis, vaardigheden en zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, alle binnen een vastgestelde context.
Context	De contextbeschrijvingen van de niveaus zijn samen met de beschreven kennis bepalend voor de moeilijkheidsgraad van de vaardigheden.
Kennis	Kennis is het geheel van feiten, beginselen, theorieën en manieren van werken dat verband houdt met een beroep of een kennisdomein.
Vaardigheden	Cognitieve vermogens (logisch, intuïtief en creatief denken) en praktische vermogens (psychomotorische vaardigheden in toepassing van methodes, materialen, hulpmiddelen en instrumenten) om binnen een gegeven context <ul style="list-style-type: none"> • kennis te reproduceren, analyseren, integreren, evalueren, combineren en toe te passen in een beroep of kennisdomein. • problemen te onderkennen en op te lossen • zich te kunnen ontwikkelen, zelfstandig of met begeleiding • informatie te verkrijgen, verzamelen, verwerken, combineren, analyseren en beoordelen • te communiceren op basis van de in de context geldende conventies.

Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	Het bewezen vermogen om samen te werken met anderen en de verantwoordelijkheid te dragen voor eigen werk- en studieresultaten en/of dat van anderen.
Classificeren	Het door het NCP NLQF inschalen van een kwalificatie op één van de NLQF-niveaus.
Voordragen	Het verzoek van een bevoegde instantie aan het NCP NLQF om een kwalificatie te classificeren in het NLQF.
Registratie	Het vastleggen in een openbaar register van gegevens van een kwalificatie die door het NCP NLQF voorzien is van een niveauaanduiding.

Deel I Leeswijzer

1 De Europese context; het European Qualifications Framework for Lifelong learning EQF

Met de ontwikkeling van het Nederlandse nationaal kwalificatiekader (NLQF) volgt Nederland een Europese ontwikkeling.

Het *European Qualifications Framework (EQF)* is een kwalificatiekader dat bestaat uit acht niveaus van leerresultaten. Leerresultaten zijn beschrijvingen van wat iemand kent, en kan doen na de voltooiing van een leerproces. Deze leerresultaten worden in het EQF beschreven in termen van kennis, vaardigheden en competenties. De aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het EQF voor een leven lang leren werd officieel van kracht in april 2008. (zie bijlage 1 van dit document)

Door middel van het EQF kunnen de niveaus van kwalificaties van verschillende landen beter met elkaar vergeleken worden. De (descriptor van de) acht niveaus dienen als referentie voor alle niveaus van kwalificaties, ongeacht de vorm waarin deze worden aangeboden.

Het EQF levert door deze vergelijkingsmogelijkheid een bijdrage aan meer transparantie van de verschillende onderwijsystemen van de EU-landen en tot het vergroten van de deelname aan een levenlang leren. Als binnen Europa kwalificaties van verschillende landen met elkaar vergeleken kunnen worden door ze te relateren aan één referentiekader, draagt dat bij aan de internationale mobiliteit van studenten en werknemers. Studenten kunnen bijvoorbeeld eenvoudiger een stage uitvoeren bij een buitenlands leerbedrijf, of (een deel van) een opleiding in het buitenland volgen. Werknemers met een diploma op zak met daarop een EQF aanduiding kunnen wellicht gemakkelijker aan de slag in een ander EU-land.

Landen die gevolg geven aan deze aanbeveling hebben de intentie uitgesproken om uiterlijk in 2010 hun nationale kwalificatieniveaus te koppelen aan het EQF, uiteraard op basis van vrijwilligheid. Vanaf 2012 is het de bedoeling om op ieder diploma een verwijzing naar het EQF niveau te vermelden.

Op dit moment werken 31 Europese landen aan de ontwikkeling of de verbetering van een nationaal kwalificatiekader mede met als doel de niveaus van deze kaders te koppelen aan de niveaus van het *European Qualifications Framework (EQF)*.

Tot op heden hebben vier landen de koppeling gerealiseerd: Ierland, Malta, UK en Frankrijk. Het is de verwachting dat in 2011 nog ruim 20 landen, waaronder Nederland, de koppeling afronden. De overige landen volgen spoedig daarna. Naast de EU landen zijn er zeker 15 EU-partnerlanden die deze ontwikkeling volgen, variërend van verkenning tot en met wetgeving.

2 Het Nederlands nationaal kwalificatiekader NLQF

2.1 Wat is het NLQF?

Het Nederlands nationaal kwalificatiekader NLQF is een (nieuwe) beschrijving van de kwalificatieniveaus in Nederland in termen van leerresultaten. Kwalificaties worden ingeschaald in het NLQF en krijgen daarmee een niveauaanduiding. Het kwalificatiekader bestaat uit een verzameling beschrijvingen van leerresultaten waarop de kwalificatie is gebaseerd. Leerresultaten zijn beschrijvingen van wat iemand kent en kan doen na de voltooiing van een leerproces.

Het NLQF omvat enerzijds de door het Ministerie van OCW gereguleerde kwalificaties (behaalde leerresultaten) en (waar het voedsel, natuur en leefomgeving betreft) de door het Ministerie van ELI gereguleerde kwalificaties. Deze gereguleerde kwalificaties worden generiek in het NLQF geclassificeerd en van een niveau-aanduiding voorzien.

Anderzijds zijn er vele niet door de beide ministeries gereguleerde kwalificaties (diploma's, certificaten, etc.) die op de arbeidsmarkt een duidelijk civiel effect hebben. De classificatie van deze kwalificaties zal plaatsvinden op verzoek van de instantie die verantwoordelijk is voor de uitgifte van de diploma's en certificaten, hetgeen doorgaans ook de instantie is die de onderliggende opleiding verzorgt.

2.2 Wat is het doel van het NLQF?

Een NLQF niveau-aanduiding versterkt het civiel effect van kwalificaties. Door zowel de door de departementen gereguleerde kwalificaties als de overige kwalificaties onder te brengen in één kader, geeft het NLQF inzicht in de niveaus van de in Nederland aangeboden kwalificaties in hun onderlinge verhouding.

Het NLQF heeft een functie voor iedereen in Nederland, waaronder onderwijs- en opleidingsinstellingen sociale partners en werkgevers en studenten, doordat het NLQF:

- mensen van alle leeftijden en vanuit verschillende omstandigheden helpt inzicht te krijgen in het niveau van kwalificaties. Hierdoor wordt het makkelijker een passende opleiding en training te vinden, zodat mensen efficiënter gebruik kunnen maken van al hun capaciteiten;
- werkgevers en individuen inzicht geeft in de niveaus van bestaande kwalificaties en hoe deze niveaus zich tot elkaar verhouden, zowel nationaal als internationaal via het EQF;
- laat zien hoe de verschillende kwalificaties bijdragen aan het verbeteren van de vaardigheden van de mensen werkzaam in de arbeidsmarkt.

De doelen van het NLQF kunnen als volgt worden samengevat:

- het vergroten van de transparantie binnen het Nederlandse onderwijslandschap;
- het vergroten van de transparantie tussen kwalificaties binnen Europa;
- het vergroten van de vergelijkbaarheid van niveaus van kwalificaties;
- het stimuleren van het denken in termen van leerresultaten als bouwsteen van kwalificaties;
- het stimuleren van een leven lang leren voor mensen van alle leeftijden;
- het vergroten van de transparantie van leerroutes;
- het vergroten van inzicht van spelers op de arbeidsmarkt in het niveau van de kwalificaties;
- het vergemakkelijken van de communicatie tussen alle betrokkenen in onderwijs en arbeidsmarkt.

Het NLQF omvat een grote reeks aan kwalificaties, en erkent dat verschillende aanbieders en onderwijssectoren betrokken bij een leven lang leren in Nederland verschillende termen en processen gebruiken om de leerresultaten, onderwijsprogramma's en exameneisen te beschrijven.

2.3 Wat is het NLQF NIET?

Het NLQF geeft transparantie maar doet ook veel niet. Het NLQF is een (nieuwe) beschrijving van de Nederlandse kwalificatieniveaus, het is **geen** herziening van het Nederlandse onderwijsstelsel. Een NLQF niveau aanduiding geeft **geen** recht op titels of graden. NLQF niveaus zijn **niet** gebonden aan onderwijssectoren. In- en doorstroomrechten worden **niet** geregeld in het NLQF Deze zijn afhankelijk van een veelheid aan factoren zoals de gedetailleerde inhoud van een kwalificatie. Het NLQF is niet geschikt om dit detailniveau weer te geven.

Het begrip startkwalificatie is niet verwerkt in het NLQF, omdat een startkwalificatie niet aan een niveau gebonden is. Een startkwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om serieus kans te maken op duurzaam geschoold werk in Nederland. Een vmbo diploma geeft wel toegang tot de vervolgopleiding mbo, maar wordt niet gezien als startkwalificatie. Een mbo- diploma geldt wel als startkwalificatie met uitzondering van niveau 1 (assistent beroepsbeoefenaar). Een havo- of vwo-diploma valt ook onder de norm van startkwalificatie. Men mag er niet zonder meer van uitgaan dat de genoemde startkwalificaties hetzelfde niveau hebben; mbo-2 heeft niet hetzelfde eindniveau als havo of vwo.

3 Belangrijkste kenmerken van het NLQF

3.1 Alle kwalificaties

Het NLQF is een (nieuwe) beschrijving van de kwalificatieniveaus in Nederland in termen van leerresultaten. Leerresultaten zijn beschrijvingen van wat iemand kent en kan doen na de voltooiing van een leerproces.

De door het Ministerie van OCW gereguleerde kwalificaties en (waar het voedsel, natuur en leefomgeving betreft) de door het Ministerie van ELI gereguleerde kwalificaties vormen in de Nederlandse kwalificatiestructuur algemeen erkende vaste waarden. Zo bestaan er al decennia lang door de samenleving erkende waarden van het eindniveau havo, de kwalificatie mbo-niveau 4 of het doctoraat. Deze leerresultaten zijn als vertrekpunt gekozen bij de ontwikkeling van het NLQF. Anderzijds zijn er vele niet door de beide ministeries gereguleerde kwalificaties (diploma's, certificaten etc.) die op de arbeidsmarkt een duidelijk civiel effect hebben. Een NLQF niveau-aanduiding versterkt het civiel effect van kwalificaties.

Door zowel de door de departementen gereguleerde kwalificaties als de overige kwalificaties onder te brengen in één kader, geeft het NLQF inzicht in de niveaus van de in Nederland aangeboden kwalificaties in hun onderlinge verhouding.

De door de ministeries gereguleerde kwalificaties worden generiek in het NLQF geassocieerd en van een niveau-aanduiding voorzien. De classificatie van deze overige kwalificaties zal plaatsvinden op verzoek van de instantie die verantwoordelijk is voor de uitgifte van de diploma's en certificaten, hetgeen doorgaans ook de instantie is die de onderliggende opleiding verzorgt.

3.2 Ontwikkeling van het NLQF

De door de departementen gereguleerde kwalificaties vormen algemeen erkende vaste waarden en zijn daarom als vertrekpunt gekozen bij de ontwikkeling van het NLQF. Het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft in voortdurend overleg met het onderwijsveld leerresultaten van de gereguleerde kwalificaties beschreven in een matrix. Deze matrix is na de tweede consultatie aangepast tot het document 'Beschrijvingen leerresultaten gereguleerde kwalificaties'.

Een overzicht van deze beschrijvingen treft u aan in het document 'Beschrijving leerresultaten van gereguleerde kwalificaties' op de website www.NLQF.nl.

Voor het begrippenkader, zoals gebruikt in deze beschrijvingen, is gekeken naar de termen zoals ze in de verschillende onderwijssectoren gebruikt worden en de begrippen zoals ze in het EQF en in buitenlandse kwalificatiekaders zijn gehanteerd. Uiteindelijk zijn de bestaande kwalificaties beschreven in de volgende descriptorelementen:

Context, kennis, vaardigheden en zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Binnen de vaardigheden worden de volgende vaardigheden onderscheiden: toepassen van kennis, probleemoplossende vaardigheden, leer- en ontwikkelvaardigheden, informatievaardigheden en communicatievaardigheden.

Hieronder volgt een toelichting op de onderscheiden descriptorelementen:

Context	De contextbeschrijvingen van de niveaus zijn samen met de beschreven kennis bepalend voor de moeilijkheidsgraad van de vaardigheden.
Kennis	Kennis is het geheel van feiten, beginselen, theorieën en manieren van werken dat verband houdt met een beroep of een kennisdomein.
Vaardigheden	Cognitieve vermogens (logisch, intuïtief en creatief denken) en praktische vermogens (psychomotorische vaardigheden in toepassing van methodes, materialen, hulpmiddelen en instrumenten) om binnen een gegeven context: <ul style="list-style-type: none"> • kennis te reproduceren, analyseren, integreren, evalueren, combineren en toe te passen in een beroep of kennisdomein; • problemen ter her- of onderkennen en op te lossen; • zich te kunnen ontwikkelen, zelfstandig of met begeleiding; • informatie te verkrijgen, verzamelen, verwerken, combineren, analyseren en beoordelen; • te communiceren op basis van de in de context geldende conventies.
Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	Het bewezen vermogen om samen te werken met anderen en de verantwoordelijkheid te dragen voor eigen werk- en studieresultaten en/of dat van anderen.

Nadat de bestaande kwalificaties op een eenduidige manier zijn beschreven bleek het mogelijk deze met elkaar te vergelijken en te groeperen in negen niveaus; een instroomniveau en niveau één tot en met acht. Deze niveaubeschrijvingen vormen samen het NLQF.

3.3 De NLQF niveaus

De NLQF niveaus geven een indicatie van de complexiteit van de kwalificaties. Het instroomniveau is het minst complex en niveau acht is het meest complex. De niveaus zijn dusdanig opgebouwd dat een niveau minimaal de leerresultaten van de onderliggende niveaus omvat. De aldus ontstane niveaus zijn niet homogeen en kennen geen vast ritme. De descriptorelementen samen beschrijven binnen welke context en met welk type kennis iemand op het betreffende niveau de kennis kan toepassen, problemen kan oplossen, zich kan ontwikkelen, informatie kan verwerven en kan communiceren en welke verantwoordelijkheid iemand op zich kan nemen.

3.4 'Best fit' inschaling

De descriptorelementen bepalen gezamenlijk het niveau van de kwalificatie. Om een kwalificatie in het NLQF in te schalen wordt gebruik gemaakt van het 'best fit' principe. Dit houdt in dat een kwalificatie niet aan alle beschrijvingen van een niveau hoeft te voldoen maar dat het daar gepositioneerd wordt waar de kwalificatie het beste past. Dit maakt dat kwalificaties van een meer algemeen karakter, bijvoorbeeld Havo, op een zelfde niveau gepositioneerd kunnen worden als kwalificaties met een beroepsgericht karakter zoals mbo 4 -kwalificaties.

De NLQF-niveaubeschrijvingen vormen een referentiepunt om vast te stellen welk niveau een kwalificatie heeft. Deze niveaus zijn niet bedoeld om een precieze en allesomvattende beschrijving te geven van individuele kwalificaties. De niveaubeschrijvingen maken een globale niveauvergelijking mogelijk van kwalificaties die in verschillende contexten zijn behaald, zijn beschreven in leerresultaten en zijn voorzien van de vereiste kwaliteitsborging.

De inschaling of classificatie van een kwalificatie in een NLQF niveau is gebaseerd op de vergelijking van de vereiste leerresultaten van een kwalificatie met de NLQF-niveaubeschrijvingen. De classificatie is niet gebaseerd op de lengte van een studie of de hoeveelheid tijd die iemand heeft geïnvesteerd om de leerresultaten te behalen. Het niveau van een kwalificatie is niet gebonden aan een bepaalde hoeveelheid studiebelasting.

Het feit dat twee of meer kwalificaties zich op hetzelfde niveau in het NLQF bevinden geeft aan dat de moeilijkheidsgraad van deze kwalificaties min of meer vergelijkbaar is. Het betekent niet noodzakelijk dat deze kwalificaties dezelfde doelstellingen, inhoud of leerresultaten hebben. Het betekent ook niet dat de kwalificaties gelijkwaardig of uitwisselbaar zijn.

3.5 Gebruik van en, of en/of

In de niveaubeschrijvingen worden veel opsommingen gebruikt. Voor de leesbaarheid van de teksten is gekozen om in deze opsommingen consequent 'en' te gebruiken. Het onderliggende 'best fit' principe maakt dat bij inschaling niet aan alle eisen hoeft te worden voldaan. Hierdoor kunnen taalconstructies met en/of vermeden worden.

3.6 NLQF-niveau, onderwijssectoren en doorstroomrechten.

Het NLQF is een nieuwe beschrijving van de bestaande kwalificatieniveaus in Nederland. Het komt niet in de plaats van bestaande wet- en regelgeving.

De NLQF-niveaus zijn niet gekoppeld aan een onderwijssector. Alle NLQF-niveaus staan open voor alle kwalificaties van alle onderwijssectoren. Hierdoor zijn NLQF-niveaus ook niet gekoppeld aan graden of titulatuur. Dit betekent bijvoorbeeld dat een kwalificatie op niveau zes niet automatisch tot het hoger onderwijs behoort en het behalen van deze kwalificatie dus niet automatisch recht geeft op een bachelor graad.

Doorstroomrechten binnen en tussen onderwijssectoren zijn geregeld in bestaande wet- en regelgeving. Het behalen van een kwalificatie die ingeschaald is in het NLQF betekent daardoor niet automatisch toegang tot een kwalificatie op het naast hoger gelegen niveau.

4 De koppeling van het NLQF aan het EQF

De ontwikkeling van het NLQF is ter hand genomen om gehoor te geven aan de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad om uiterlijk in 2010 de nationale kwalificatieniveaus te koppelen aan het EQF en om vanaf 2012 op ieder diploma een verwijzing naar het EQF niveau te vermelden. Om tot deze koppeling tussen het NLQF en het EQF te kunnen komen is bij de ontwikkeling van de NLQF-niveaus rekening gehouden met de beschrijvingen van de EQF niveaus. Een gedetailleerde vergelijking van het NLQF en het EQF kunt u inzien en downloaden op en downloaden van de website www.NLQF.nl. Het resultaat van de vergelijking is dat het in Nederland benoemde 'Instroomniveau' niet aan een van de EQF niveaus gekoppeld is en dat niveau één tot en met acht van het NLQF gekoppeld zijn aan niveau één tot en met acht van het EQF. In het schema in hoofdstuk zes komt dit tot uiting.

5 Het Nationaal coördinatiepunt NCP NLQF

Het is van belang dat er zowel nationaal als internationaal vertrouwen bestaat over het NLQF niveau van de kwalificaties bij sociale partners, bedrijfsleven, onderwijs- en opleidingsinstituten en individuen. Dit vertrouwen kan alleen ontstaan als beheer van en inschaling in het NLQF in handen worden gelegd van een onafhankelijk lichaam met groot gezag. Hiertoe wordt een onafhankelijk Nationaal Coördinatiepunt (NCP-NLQF) ingericht.

Tijdens de ontwikkelingsperiode van het NLQF is het Ministerie van OCW opgetreden als nationaal coördinatiepunt. Na vaststelling door de Minister zullen de verantwoordelijkheden van het nationaal coördinatiepunt buiten het Ministerie worden gepositioneerd. Het NCP NLQF zal zowel op afstand staan van de overheid als van de aanbieders van opleidingen en diploma's/certificaten.

De notitie waarin de taken en kenmerken van het NCP NLQF zijn uitgewerkt is in te zien op en te downloaden van de website www.NLQF.nl.

6 Het NLQF in schema

Bij de ontwikkeling van het NLQF zijn door het NCP NLQF de door OCW en ELI gereguleerde kwalificaties (diploma's) generiek ingeschaald op een NLQF-niveau. Deze inschaling vormt integraal onderdeel van het NLQF. Alle overige kwalificaties kunnen, op verzoek van de bevoegde instantie, door het NCP-NLQF beoordeeld en ingeschaald worden op het toepasselijke niveau. Voorwaarden en procedures van deze inschaling treft u aan in de notitie betreffende de taken en kenmerken van het NLQF op de website www.NLQF.nl.

In het onderstaande schema ziet u hoe de NLQF niveaus zich verhouden tot de EQF niveaus, hoe de generieke inschaling is van de door de ministeries gereguleerde kwalificaties en dat alle niveaus van het NLQF open staan voor alle kwalificaties.

SCHEMA

EQF	NLQF	Volwasseneneducatie	Vmbo	Mbo	Havo/ Vwo	Ho	Overige kwalificaties
8	8					Doctoraat/ Ontwerper/ Medisch specialist	
7	7					Master	
6	6					Bachelor	
5	5	Vavo-Vwo			Vwo	Associate Degree	
4	4	Vavo-Havo		Mbo-4	Havo		
3	3			Mbo-3			
2	2	Vavo-vmbo tl BasisEducatie 3	Vmbo kb, gl en tl	Mbo-2			
1	1	BasisEducatie 2	Vmbo bb	Mbo-1			
	In stroom niveau	BasisEducatie 1					

6.1 Volwasseneneducatie

Binnen de volwasseneneducatie worden zes niveaus van opleidingen onderscheiden. Niveaus 1,2 en 3 worden ook wel basiseducatie genoemd. Basiseducatie is gericht op het verwerven van basisvaardigheden die als doel hebben om mensen:

- a. toe te rusten om deel te kunnen nemen in de samenleving (social inclusion)
- b. te equiperen zodat ze aan een vervolgopleiding kunnen beginnen

Het accent ligt meestal op taal (de eigen taal, lezen en schrijven) en de taal als 2^e taal, daarnaast wordt aandacht besteed aan rekenvaardigheden, digitale vaardigheden, sociale vaardigheden en kennis van de Nederlandse samenleving. Deelnemers moeten 18 jaar of ouder zijn om hieraan deel te kunnen nemen.

De leerresultaten van basiseducatie niveau 1 liggen onder het niveau van de leerresultaten van niveau 1 van het EQF en kunnen daarom niet aan het EQF gekoppeld worden. Er is voor gekozen om dit niveau in het NLQF als instroomniveau te benoemen.

Niveau 4, 5 en 6 betreft voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo). De niveaus in het vavo komen overeen met de theoretische leerweg van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo, voorheen mavo), hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) of het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo). Het verschil met het initiële onderwijs is dat in het vavo per vak certificaten kunnen worden gehaald die gezamenlijk tot een diploma kunnen leiden. Dit maakt dat deze kwalificaties zijn ingeschaald op het niveau van vmbo tl, havo en vwo.

6.2 Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo)

Het vmbo kent vier leerwegen in verschillende sectoren. De basisberoepsgerichte leerweg is ingeschaald op niveau één. De uitstroomniveaus van vmbo kader beroepsgericht, de gemengde leerweg en de theoretische leerweg liggen dusdanig dicht bij elkaar dat deze op één NLQF niveau (niveau twee) zijn gepositioneerd.

6.3 Middelbaar Beroepsonderwijs

Hiertoe behoren de beroepsopleidingen volgens de kwalificatiestructuur van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs, die door ROC's, AOC's en vakscholen worden aangeboden. Deze kwalificatiestructuur kent vier niveaus. De mbo-niveaubepaling vindt plaats door de paritaire commissie van de kenniscentra beroepsonderwijs (KBB's), en wordt na toetsing door het coördinatiepunt mbo vastgesteld door de minister van OCW of ELI. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat deze mbo-niveaubepaling een grote consistentie vertoont. Dit heeft ertoe geleid dat de mbo-niveaus generiek zijn ingeschaald in het NLQF, dat wil zeggen dat alle kwalificaties in een mbo niveau zijn ingeschaald in een en het zelfde bijbehorende NLQF niveau.

Indien een KBB van mening is dat voor een individuele kwalificatie een andere inschaling is gewenst kan dit bij het NCP NLQF aangevraagd worden. Zie hiervoor de notitie NCP NLQF, kenmerken en taken op www.NLQF.nl.

6.4 Havo/Vwo

Havo en vwo zijn op respectievelijk niveau vier en vijf gepositioneerd op basis van de weging van de niveaus van deze kwalificaties. De positionering van vwo op niveau vijf is in internationaal verband bijzonder. De positionering van het *school leaving certificate* is ook in andere Europese landen een discussiepunt waar door de Europese Commissie en Cedefop later dit jaar nog aandacht aan besteed zal gaan worden door middel van een *Pear Learning Activity*. Niettemin acht de commissie het redelijk het vwo op niveau vijf in te delen en wel om de volgende redenen:

- In vergelijking met menig buitenland is het Nederlandse vwo van een hoog niveau. Tal van landen kennen de praktijk van een *foundation year* ter voorbereiding op een universitaire studie. Zo'n *foundation year* is in feite in het vwo geïncorporeerd. In het Verenigd Koninkrijk moeten studenten op het secundaire niveau bovenop het *ordinary level* een aantal *A-levels* hebben behaald willen ze toegang krijgen tot goede universitaire opleidingen, de Nederlandse inclusief. In de Verenigde Staten vindt de selectie grotendeels na afloop van het secundaire onderwijs plaats. Zo heeft in California alleen de bovenste 15% van de jaargroep toegang tot het hoogste universitaire niveau (d.i. de *University of California* met haar 9 campussen en dus niet de zogeheten *State Universities, State Colleges en Community Colleges*). Nederland heeft dus gekozen voor een preselectie op secundair niveau, tot uiting komend in een vwo met a) een langjariger traject en b) een hoger niveau van secundaire algemene vorming.
- Na het behalen van het havodiploma is er normaal gesproken een tweejarig traject nodig om het kwalificatieniveau van het (algemeen vormende) vwo te bereiken, evenveel dus als het traject naar de beroepsgerichte Associate Degree, die ook op niveau 5 is geplaatst.
- Plaatsing van vwo op niveau 4 zou een afwaardering van het kwalificatieniveau betekenen; het zou betekenen dat een zesjarig traject van algemene vorming voor jonge mensen met een meer dan gemiddeld intelligentieniveau wordt gelijkgeschakeld aan een traject van algemene vorming dat past bij leerlingen met een enigszins lager ingangsniveau dat bovendien een jaar korter duurt.
- Omdat beide schooltypen – havo en vwo – zich richten op algemene vorming is er hier geen sprake van een richtingenonderscheid (zoals hieronder bij het onderscheid tussen de academische bachelor en de professionele bachelor), maar van een niveau-onderscheid.

Positionering van vwo op NLQF niveau vijf betekent niet dat vwo daarmee tot het hoger onderwijs behoort. De NLQF niveaus, evenals de EQF niveaus, zien immers op verschillen in leerresultaten en niet op de gelaagde opbouw van het formele onderwijsstelsel. Anders gezegd: NLQF- en EQF-niveaus kunnen ongelijksoortige onderwijstypen bevatten.

6.5 Hoger onderwijs

Het hoger onderwijs heeft in het kader van het Bologna Proces, waarin 47 Europese landen hun hoger onderwijsbeleid afstemmen, in 2005 besloten tot invoering van het Europese Kwalificatieraamwerk Hoger Onderwijs. Bij aanneming van het EQF is vastgesteld dat de descriptors van het Kwalificatieraamwerk Hoger Onderwijs overeenstemmen met de leerresultaten van niveau vijf tot en met acht van het EQF. Het Nederlands nationaal Kwalificatieraamwerk Hoger Onderwijs, dat in 2009 het zelfcertificeringsproces ten opzichte van het Europees kwalificatiekader voor Hoger Onderwijs heeft afgerond, is daarmee gepositioneerd op de niveaus vijf, zes, zeven en acht van het EQF en NLQF.

Ten behoeve van de herkenbaarheid zijn de niveaubeschrijvingen van niveau vijf tot en met acht van het NLQF afgestemd op de descriptors van het EQF én de Dublin descriptors van het Kwalificatieraamwerk Hoger Onderwijs. Dit betekent niet dat niveau vijf tot en met acht zijn afgesloten voor kwalificaties die niet formeel tot het stelsel van hoger onderwijs behoren. Immers het NLQF heeft betrekking op niveaus van leerresultaten en niet op indelingen in het onderwijsstelsel.

De directe vergelijking tussen de NLQF niveaus vijf tot en met acht en de Dublin descriptors is opgenomen in een tabel. Deze tabel kunt u inzien op en downloaden van de website www.NLQF.nl.

6.6 Overige kwalificaties

Er zijn veel andere kwalificaties die op de arbeidsmarkt een duidelijk kwalificerend effect hebben en die daarnaast een civiel effect hebben (maatschappelijke erkenning). Een NLQF-niveauaanduiding versterkt in beide opzichten het effect van deze kwalificaties. De overheid heeft besloten dat het voor deze, overige kwalificaties, onder voorwaarden mogelijk moet zijn om ingeschaald te worden in het NLQF. De inschaling van deze kwalificaties zal op vrijwillige basis plaatsvinden op verzoek van de instantie die deze kwalificatie heeft ontwikkeld en vastgesteld en verantwoordelijk is voor de uitgifte van de diploma's en certificaten. Voorstellen voor voorwaarden en procedure zijn uitgewerkt in de notitie NCP NLQF, kenmerken en taken op www.NLQF.nl

Deel II De NLQF niveaubeschrijvingen

NLQF

	Kennis	Vaardigheden				Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid	
		Toepassen van kennis	Probleem oplossende vaardigheden	Leer- en ontwikkel vaardigheden	Informatie Vaardigheden		Communicatie vaardigheden
Instreamniveau	CONTEXT: EEN BEKENDE LEEF- EN WERKOMGEVING						
	Bezit basale kennis van eenvoudige feiten en ideeën gerelateerd aan de leefomgeving.	Reproduceert de kennis en past deze toe. Voert eenvoudige herkenbare (beroeps)- taken uit op basis van automatismen.	Herkent eenvoudige problemen in het dagelijks leven. Lost deze problemen op.	Ontwikkelt zich met begeleiding.	Verkrijgt en verwerkt informatie over eenvoudige feiten en ideeën gerelateerd aan de leefomgeving.	Communiqueert op basis van in de context geldende conventies met gelijken.	Werkt samen met gelijken. Draagt met begeleiding beperkte verantwoordelijkheid voor resultaten van eenvoudige routinematige taken en studie.
Niveau I	CONTEXT: EEN HERKENBARE LEEF- EN WERKOMGEVING						
	Bezit basale kennis van eenvoudige feiten en ideeën gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.	Reproduceert de kennis en past deze toe. Voert eenvoudige herkenbare (beroeps)- taken uit op basis van automatismen.	Herkent eenvoudige problemen in de beroepspraktijk en-in het kennisdomein. Lost deze problemen op.	Ontwikkelt zich met begeleiding.	Verkrijgt en verwerkt informatie over eenvoudige feiten en ideeën gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.	Communiqueert op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, leidinggevend en cliënten.	Werkt samen met gelijken, leidinggevend en cliënten. Draagt met begeleiding verantwoordelijkheid voor resultaten van eenvoudige taken en studie.

NLQF

	Kennis	Vaardigheden				Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
		Toepassen van kennis	Probleem oplossende vaardigheden	Leer- en ontwikkel vaardigheden	Informatie Vaardigheden	
Niveau II	CONTEXT: EEN HERKENBARE LEEF- EN WERKOMGEVING					
	Bezit basiskennis van feiten en ideeën processen, materialen, middelen en begrippen van en gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.	Reproduceert de kennis en past deze toe. Voert eenvoudige (beroeps) taken uit met behulp van geselecteerde standaardprocedures.	Herkent eenvoudige problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein. Lost deze problemen planmatig op.	Vraagt ondersteuning bij verdere ontwikkeling na reflectie en beoordeling van eigen (leer)resultaten.	Verkrijgt en verwerkt basisinformatie over feiten, ideeën, processen, materialen, middelen en begrippen van en gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.	Communiqueert op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, leidinggevend en cliënten.
Niveau III	CONTEXT: EEN HERKENBARE, WISSELENDE LEEF- EN WERKOMGEVING					
	Bezit kennis van materialen, middelen, feiten, kernbegrippen, eenvoudige theorieën, ideeën, methoden en processen van en gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.	Reproduceert de kennis en past deze toe. Signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en onderneemt actie. Voert (beroeps)taken die tactisch en strategisch inzicht vereisen uit met behulp van een eigen keuze uit en een combinatie van standaardprocedures en methodes.	Onderkent ingewikkelde problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein Lost deze planmatig op door gegevens te identificeren en te gebruiken.	Vraagt ondersteuning bij verdere ontwikkeling na reflectie en beoordeling van eigen (leer)resultaten.	Verkrijgt, verwerkt en combineert informatie over materialen, middelen, feiten, kernbegrippen, eenvoudige theorieën, ideeën, methoden en processen van en gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.	Communiqueert op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, leidinggevend en cliënten.

NLQF

	Kennis	Vaardigheden					Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
		Toepassen van kennis	Probleem oplossende vaardigheden	Leer- en ontwikkel vaardigheden	Informatie Vaardigheden	Communicatie- Vaardigheden	
Niveau IV	CONTEXT: EEN HERKENBARE, WISSELENDE LEEF- EN WERKOMGEVING, OOK INTERNATIONAAL.						
	Bezit brede en specialistische kennis van materialen, middelen, feiten, abstracte begrippen, theorieën, ideeën, methoden en processen van en gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.	<p>Reproduceert en analyseert de kennis en past deze toe.</p> <p>Evalueert en integreert gegevens en ontwikkelt strategieën voor het uitvoeren van diverse (beroeps)taken.</p> <p>Signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en onderneemt actie.</p> <p>Analyseert redelijk complexe (beroeps)taken en voert deze uit.</p>	<p>Onderkent en analyseert redelijk complexe problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein.</p> <p>Lost deze problemen planmatig en op creatieve wijze op door gegevens te identificeren en te gebruiken.</p>	<p>Ontwikkelt zich door reflectie en beoordeling van eigen (leer)resultaten.</p>	<p>Verkrijgt, verwerkt en combineert brede en specialistische informatie over materialen, middelen, feiten, abstracte begrippen, theorieën, ideeën, methoden en processen van en gerelateerd aan een beroep en kennisdomein.</p>	<p>Communiqueert op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, leidinggevend en cliënten.</p>	<p>Werkt samen met gelijken, leidinggevend en cliënten.</p> <p>Draagt verantwoordelijkheid voor resultaten van eigen activiteiten, werk en studie.</p> <p>Draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het werk van anderen.</p>

NLQF

	Kennis	Vaardigheden					Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
		Toepassen van kennis	Probleem oplossende vaardigheden	Leer- en ontwikkel vaardigheden	Informatie Vaardigheden	Communicatie- Vaardigheden	
Niveau V	CONTEXT: EEN ONBEKENDE, WISSELENDE LEEF- EN WERKOMGEVING, OOK INTERNATIONAAL.						
	<p>Bezit ruime, verdiepte of gespecialiseerde kennis van een beroep en kennisdomein.</p> <p>Bezit gedetailleerde kennis van enkele beroep en kennisdomeinen en begrip van een beperkte reeks van basis theorieën, principes en concepten.</p> <p>Bezit beperkte kennis en begrip van enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep en kennisdomein.</p>	<p>Reproduceert en analyseert de kennis en past deze toe, ook in andere contexten, om een antwoord te geven op problemen die gerelateerd zijn aan een beroep en kennisdomein.</p> <p>Gebruikt procedures flexibel en inventief.</p> <p>Signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en onderneemt actie.</p> <p>Analyseert complexe (beroeps)taken en voert deze uit.</p>	<p>Onderkent en analyseert complexe problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en lost deze op creatieve wijze op door gegevens te identificeren en te gebruiken.</p>	<p>Ontwikkelt zich door reflectie en beoordeling van eigen (leer)resultaten.</p>	<p>Verkrijgt, verwerkt, combineert en analyseert brede, verdiepte en gedetailleerde informatie over een beperkte reeks van basis theorieën, principes en concepten, van en gerelateerd aan een beroep en kennisdomein evenals beperkte informatie over enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen , gerelateerd aan het beroep en kennisdomein. en geeft deze informatie weer.</p>	<p>Communiqueert doelgericht op basis van in de context en de beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, leidinggevend en cliënten.</p>	<p>Werkt samen met gelijken, leidinggevend en cliënten.</p> <p>Draagt verantwoordelijkheid voor resultaten van eigen activiteiten, werk en studie.</p> <p>Draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van activiteiten en werk van anderen en voor het aansturen van processen.</p>

NLQF

	Kenniss	Vaardigheden				Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
		Toepassen van kennis	Probleem oplossende vaardigheden	Leer- en ontwikkel vaardigheden	Informatie Vaardigheden	
Niveau VI	CONTEXT: EEN ONBEKENDE, WISSELENDE LEEF- EN WERKOMGEVING, OOK INTERNATIONAAL.					
	<p>Bezit een gevorderde gespecialiseerde kennis en kritisch inzicht in theorieën en beginselen van een van een beroep, kennisdomein en breed wetenschapsgebied.</p> <p>Bezit brede, geïntegreerde kennis en begrip van de omvang, de belangrijkste gebieden en grenzen van een beroep, kennisdomein en breed wetenschapsgebied.</p> <p>Bezit kennis en begrip van enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep of kennisdomein en breed wetenschapsgebied.</p>	<p>Reproduceert en analyseert de kennis en past deze toe, ook in andere contexten zodanig dat dit een professionele en wetenschappelijke benadering in beroep en kennisdomein laat zien.</p> <p>Past complexe gespecialiseerde vaardigheden toe op de uitkomsten van onderzoek.</p> <p>Brengt met begeleiding op basis van methodologische kennis een praktijkgericht- of fundamenteel onderzoek tot een goed einde.</p> <p>Stelt argumentaties op en verdiept die. Evalueert en combineert kennis en inzichten uit een specifiek domein kritisch.</p> <p>Signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en onderneemt actie.</p> <p>Analyseert complexe beroeps- en wetenschappelijke taken en voert deze uit.</p>	<p>Onderkent en analyseert complexe problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en lost deze op tactische, strategische en creatieve wijze op door gegevens te identificeren en te gebruiken.</p>	<p>Ontwikkelt zich door zelfreflectie en zelf beoordeling van eigen(ler) resultaten.</p>	<p>Verzamelt en analyseert op een verantwoorde, kritische manier brede, verdiepte en gedetailleerde beroeps-gerelateerde of wetenschappelijke informatie over een beperkte reeks van basis theorieën, principes en concepten van en gerelateerd aan een beroep of kennisdomein, evenals beperkte informatie over enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep of kennisdomein en geeft deze informatie weer.</p>	<p>Communiqueert doelgericht op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, specialisten en niet-specialisten, leidinggevend en cliënten.</p>

NLQF

	Kennis	Vaardigheden				Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
		Toepassen van kennis	Probleem oplossende vaardigheden	Leer- en ontwikkel vaardigheden	Informatie Vaardigheden	
Niveau VII	CONTEXT: EEN ONBEKENDE, WISSELENDE LEEF- EN WERKOMGEVING MET EEN HOGE MATE VAN ONZEKERHEID, OOK INTERNATIONAAL.					
	<p>Bezit bijzonder gespecialiseerde en geavanceerde kennis van een beroep, kennisdomein. en wetenschapsgebied en op het raakvlak tussen verschillende beroepen, kennisdomeinen en wetenschapsgebieden.</p> <p>Bezit een kritisch begrip van een reeks van theorieën, principes en concepten, waaronder de belangrijkste van een beroep, kennisdomein en wetenschapsgebied.</p> <p>Bezit uitgebreide, gedetailleerde kennis en kritisch begrip van enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep of kennisdomein en wetenschapsgebieden .</p>	<p>Reproduceert, analyseert en integreert de kennis en past deze toe, ook in andere contexten en gaat om met complexe materie.</p> <p>Deze kennis vormt de basis voor originele ideeën en onderzoek.</p> <p>Gebruikt de opgedane kennis op een hoger abstractieniveau. Denkt conceptueel. Stelt argumentaties op en verdiept deze.</p> <p>Brengt op basis van methodologische kennis een fundamenteel onderzoek zelfstandig tot een goed einde</p> <p>Levert een originele bijdrage aan het ontwikkelen en toepassen van ideeën, vaak in onderzoeksverband.</p> <p>Signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk en in het kennisdomein op het raakvlak tussen verschillende beroepspraktijken en kennisdomeinen onderneemt actie. Analyseert complexe beroeps- en wetenschappelijke taken en voert deze uit.</p>	<p>Onderkent en analyseert complexe problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en lost deze op tactische, strategische en creatieve wijze op.</p> <p>Levert in de beroepspraktijk en in het kennisdomein een bijdrage aan de (wetenschappelijke) oplossing van complexe problemen door gegevens te identificeren en te gebruiken.</p>	<p>Ontwikkelt zich grotendeels autonoom.</p>	<p>Verzamelt en analyseert op een verantwoorde, kritische manier brede, verdiepte en gedetailleerde wetenschappelijke informatie over een reeks van theorieën, principes en concepten van en gerelateerd aan een beroep of kennisdomein, evenals informatie over enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep- of kennisdomein en geeft deze informatie weer.</p>	<p>Communiqueert doelgericht op basis van in de context en beroepspraktijk eldende conventies met gelijken, specialisten en niet-specialisten, leidinggevend en cliënten.</p>

NLQF

	Kennis	Vaardigheden				Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
		Toepassen van kennis	Probleem oplossende vaardigheden	Leer- en ontwikkel vaardigheden	Informatie Vaardigheden	
Niveau VIII	CONTEXT: EEN ONBEKENDE, WISSELENDE LEEF- EN WERKOMGEVING MET EEN HOGE MATE VAN ONZEKERHEID, OOK INTERNATIONAAL.					
	<p>Bezit de meest geavanceerde kennis van een beroep, kennis-domein en wetenschapsgebied en op het raakvlak tussen verschillende beroepen, kennisdomeinen en wetenschapsgebieden.</p> <p>Bezit kennis verkregen door persoonlijk onderzoek of werk, leidend tot een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van vak- en wetenschapsgebied.</p> <p>Bezit een kritisch inzicht in een vak- en wetenschapsgebied waaronder een kritisch begrip van de belangrijkste en actuele theorieën, principes en concepten.</p>	<p>Reproduceert, analyseert en integreert de kennis op gezaghebbende wijze en past deze toe, ook in andere contexten en gaat om met complexe materie. Deze kennis vormt de basis voor originele ideeën en onderzoek.</p> <p>Gebruikt de opgedane kennis op een hoger abstractieniveau. Denkt conceptueel. Stelt argumentaties op en verdiept deze.</p> <p>Brengt op basis van methodologische kennis een complex fundamenteel onderzoek zelfstandig tot een goed einde.</p> <p>Levert door origineel onderzoek een bijdrage aan verlegging van de grenzen van kennis door een omvangrijke hoeveelheid werk, waarvan een deel een nationaal of internationaal beoordeelde publicatie verdient.</p> <p>Signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk en in het kennisdomein op het raakvlak tussen verschillende beroepspraktijken en kennisdomeinen en onderneemt actie. Analyseert complexe beroeps- en wetenschappelijke taken en voert deze uit.</p>	<p>Onderkent en analyseert complexe problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en lost deze op tactische, strategische en creatieve wijze op.</p> <p>Levert in de beroepspraktijk en in het kennisdomein een bijdrage aan de (wetenschappelijke) oplossing van complexe problemen door gegevens te identificeren en te gebruiken.</p>	<p>Ontwikkelt zich grotendeels autonoom en bewerkstelligt technologische, sociale of culturele vooruitgang in de samenleving.</p>	<p>Verzamelt en analyseert op een verantwoorde, kritische manier brede, verdiepte en gedetailleerde wetenschappelijke informatie over een reeks van theorieën, principes en concepten van en gerelateerd aan een beroep of kennisdomein, evenals informatie over enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep- of kennisdomein en geeft deze informatie weer.</p>	<p>Communiceert doelgericht op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, specialisten en niet-specialisten, leidinggevenden en cliënten en de bredere wetenschappelijke gemeenschap en de samenleving als geheel.</p>

Bijlage 1. De aanbeveling van het Europees parlement en de Raad van de Europese unie¹.

Het Europees parlement en de raad van de Europese unie bevelen de lidstaten aan:

1. Het Europees kwalificatiekader als een referentiehulpmiddel te gebruiken om de kwalificatieniveaus van de verschillende kwalificatiesystemen te vergelijken en zowel een leven lang leren en gelijke kansen in de kennismaatschappij als verdere integratie van de Europese arbeidsmarkt te bevorderen, met inachtneming van de rijke verscheidenheid aan nationale onderwijsstelsels;
2. Hun nationale kwalificatiesystemen tegen 2010 aan het Europees kwalificatiekader te koppelen, in het bijzonder door hun kwalificatieniveaus op een transparante manier te relateren aan de niveaus in bijlage II, en door, indien dit nodig wordt geacht, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk nationale kwalificatiekaders te ontwikkelen;
3. Waar nodig maatregelen te nemen opdat alle nieuwe certificaten, diploma's en 'Europass'-documenten die door de bevoegde autoriteiten worden afgegeven, tegen 2012 – via de nationale kwalificatiesystemen – een duidelijke verwijzing naar het passende niveau van het Europees kwalificatiekader bevatten;
4. Zich bij het definiëren en beschrijven van kwalificaties op leerresultaten te baseren, en de validatie van niet formeel en informeel leren te bevorderen overeenkomstig de gemeenschappelijke Europese beginselen die in de conclusies van de Raad van 28 mei 2004 zijn vastgesteld, en daarbij bijzondere aandacht te besteden aan burgers die het grootste risico lopen op werkloosheid of bestaansonzekerheid en die door een dergelijke aanpak geholpen zouden worden om deel te nemen aan levenslang leren en toe te treden tot de arbeidsmarkt;
5. De in bijlage III vastgelegde beginselen inzake kwaliteitsborging in onderwijs en opleiding te bevorderen en toe te passen bij het koppelen van kwalificaties die binnen nationale kwalificatiesystemen in hoger onderwijs, beroepsopleiding en opleiding worden verworven, aan het Europees kwalificatiekader;
6. Ter ondersteuning en in samenwerking met andere relevante nationale autoriteiten, ter oriëntering van de verbanden tussen nationale kwalificatiesystemen en het Europees kwalificatiekader nationale coördinatiepunten, per geval afgestemd op de structuren en behoeften van de lidstaten, aan te wijzen ten einde de kwaliteit en de transparantie van deze verbanden te bevorderen. Deze nationale coördinatiepunten hebben onder meer de volgende taken:
  - a. kwalificatieniveaus in de nationale kwalificatiesystemen relateren aan de in bijlage II beschreven niveaus van het Europees kwalificatiekader;
  - b. ervoor zorgen dat een transparante methode wordt gebruikt om de nationale kwalificatieniveaus aan het Europees kwalificatiekader te relateren om vergelijkingen daartussen makkelijker te maken en ervoor te zorgen dat de daaruit resulterende beslissingen worden bekendgemaakt;
  - c. belanghebbenden de toegang waarborgen tot informatie over hoe nationale kwalificaties via de nationale kwalificatiesystemen verband houden met het Europees kwalificatiekader;
  - d. medewerking van alle relevante belanghebbenden, waaronder, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk, instellingen voor hoger onderwijs, beroepsopleiding en -opleiding, sociale partners, sectoren en deskundigen inzake de vergelijking en het gebruik van kwalificaties op Europees niveau, bevorderen.

¹ Voor de complete tekst zie de brochure EKK op de website:
ec.europa.eu/education/pub/pdf/general/eqf/broch_nl.pdf